

Läget på arbetsmarknaden är allvarligt

Arbetsförmedlingens generaldirektör informerar om myndighetens prioriteringar i krisen

Antalet varsel om uppsägning och antalet nya arbetslösa har ökat dramatiskt i spåren av coronapandemin. Vi befinner oss i den största krisen i modern tid. Jag vill här informera om hur vi på Arbetsförmedlingen hanterar detta allvarliga läge på arbetsmarknaden.

Vi är angelägna om att hela tiden ge en transparent bild av utvecklingen och hålla er som viktiga samhällsaktörer informerade. Jag vill inledningsvis tacka er för det goda samarbete som sker runt om i landet och samtidigt understryka hur viktig den dialog vi har framöver kommer vara, för att vi med samlade krafter ska kunna stötta både arbetslösa och företag i denna utmanade tid.

Sedan krisens start har drygt 147 000 personer skrivit in sig som arbetslösa på Arbetsförmedlingen och ca 74 000 har varslats om uppsägning. I skrivande stund är arbetslösheten på riksnivå 8,4 procent jämfört med 6,7 procent vid samma tidpunkt förra året.

Vi bedömer i ett grundscenario att arbetslösheten kommer att vara runt 11 procent i mitten av sommaren. Det motsvarar ungefär 570 000 inskrivna arbetslösa. Osäkerheten är dock stor. Med en mer utdragen pandemi är scenariot att arbetslösheten kan stiga till 14 procent i september. Vi räknar med att krisen varar året ut och att effekterna blir långvariga. Vi bedömer också att krisen kommer att påskynda omstruktureringen inom vissa delar av arbetsmarknaden.

Det här innebär att vi behöver prioritera om i våra insatser.

- Först och främst handlar det om att ta hand om alla nyinskrivna så att de får sin ersättning och kommer vidare med att söka jobb eller utbilda sig. Många av dessa är helt nya i den här situationen och behöver tydlighet i vad som gäller. En stor andel kommer att klara sig relativt långt med våra digitala tjänster och på Arbetsförmedlingens hemsida finns dessutom ett rikt utbud av webinarier, vägledning med mera. Det som är viktigt är att man trots läget själv är aktiv, söker jobb även i andra branscher än man kanske tidigare arbetat i. Att på alla sätt och vis försöka hålla kontakten med arbetsmarknaden för att inte riskera att hamna i långtidsarbetslöshet. Nu är också läge att vi tillsammans stimulerar till utbildning mot yrken där det råder stor efterfrågan för att snabbt vara anställningsbar när hjulen börjar snurra igen på arbetsmarknaden.
- Ökat fokus på tidiga insatser för dem som varit inskrivna hos oss en kortare tid. Detta för att undvika att den här gruppen människor ska hamna allt längre från arbetsmarknaden. Arbetslösheten får inte bita sig fast. Vi ökar därför väsentligt användningen av upphandlade tjänster som *Stöd och matchning* och *arbetsmarknadsutbildning*. Vi vet att det är just i den här gruppen som våra matchningstjänster är som mest effektiva och kan göra nytta i stor skala.

- Läget för dem som står längst från arbetsmarknaden försvåras då färre arbetsgivare har möjlighet att erbjuda praktikplatser och subventionerade anställningar. Arbetsförmedlingens strategi är att förlänga anställningsstödsinsatser - subventionerade anställningar som introduktionsjobb och extratjänster - samt prioritera utbildningsinsatser för att rusta dem inför en allt mer avancerad arbetsmarknad där kompetenskraven ökar. Här är det också viktigt att vi hjälps åt med att få fram så många utbildningsplatser som möjligt, inte minst är samverkan med kommunen avgörande när det gäller utbildningsinsatser för målgruppen som omfattas av extratjänster.

Flexibla och fokuserade

Redan före pandemikrisen hade vi på Arbetsförmedlingen en utmanande uppgift i att med rådande förutsättningar kunna ta alla de beslut som behövs för att i samverkan med er erbjuda arbetssökande och arbetsgivare det stöd de behöver. Med virusutbrottet blir läget mer allvarligt. Den snabba ökningen av arbetslösheten innebär att vi, tillsammans, måste agera både snabbare och än mer fokuserat.

Arbetsförmedlingen har ett regeringsuppdrag att under året säkra likvärdig service över hela landet. Detta sker bland annat genom att vi hyr in oss i till exempel kommuners lokaler och vi utökar också samarbetet med Statens Servicecenter där vi räknar med att finnas på många platser. Vi har i år åter öppnat två fysiska Arbetsförmedlingskontor och vi ser över behovet av att åter öppna enstaka kontor beroende på de regionala och lokala förutsättningarna.

Att vi har kommit så långt i vår digitalisering är till stor nytta i landets virussituation. Drygt 93 procent skriver nu in sig digitalt hos oss. Vi har kunnat erbjuda distanslösningar för både kunder och leverantörer. Men vi kan inte vila i det. Vi accelererar flera av våra digitala satsningar så att vi kan dra nytta av dem redan i sommar och i höst. Vi omfördelar arbetsuppgifter så att vi tillfälligt kan utvidga vår service via telefon och chatt - vi räknar med att i sommar vara hundratals fler som arbetar med att serva våra kunder på distans och hålla planeringssamtal än vi hade planerat före krisen.

De utmaningar som vi nu ser på arbetsmarknaden får långtgående effekter på samhället. Behoven hos våra arbetslösa avtar inte och i det allvarliga läget gör vi allt vi kan för att hantera effekterna av denna kris.

På nationell nivå har vi kontinuerlig dialog med SKR och runt om i landet förs samtal på regional och lokal nivå. Jag vet att dessa kontakter fyller en mycket viktig roll i hur vi tillsammans kan hantera läget. Att vi har en fortsatt god dialog kommer att utgöra ett starkt bidrag för att arbetsmarknadsinsatserna i Sverige, i er region eller kommun, verkligen lyckas framöver. Samverkan med er är fortsatt viktig för oss!

Maria Mindhammar

generaldirektör Arbetsförmedlingen